

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОСВІТНІ ІННОВАЦІЇ
У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ
ОСВІТИ**

Матеріали
науково-педагогічного
підвищення кваліфікації

*27 листопада 2023 року —
28 січня 2024 року*

За редакцією
професора В. Г. Марічереда

Одеса

ОНМедУ

2024

Члени організаційного комітету:

Марічереда Валерія Геннадіївна — д. мед. н., професор, перший проректор; **Бурячківський Едуард Станіславович** — к. мед. н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи; **Борщ Вікторія Ігорівна** — д. е. н., доцент, проректор з перспективного розвитку; **Кусик Наталія Львівна** — к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчально-методичного відділу; **Анненкова Ірина Петрівна** — д. пед. н., доцент, професор кафедри менеджменту охорони здоров'я, начальник навчального відділу; **Усиченко Катерина Миколаївна** — к. мед. н., доцент, доцент кафедри інфекційних хвороб, в. о. начальника сектору забезпечення якості освіти; **Годлевський Леонід Семенович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри фізіології та біофізики; **Опря Євген Васильович** — д. мед. н., професор, завідувач кафедри психіатрії, наркології, медичної психології та психотерапії; **Ханжи Володимир Борисович** — д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії, біоетики та іноземних мов, голова комісії з питань академічної доброчесності, етики та взаємин; **Сікорська Ольга Олександрівна** — к. філол. н., доцент, завідувачка кафедри суспільних наук, голова комісії з функціонування державної мови

Рекомендовано до друку

Вченою радою Одеського національного медичного університету

МОЗ України

(Протокол № 8 від 24.04.2024 р.)

О-72 **Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти : матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року)** [Електронне видання] / за ред. проф. В. Г. Марічереда. — Одеса : ОНМедУ, 2024. — 208 с.

ISBN 978-966-443-129-0

У збірнику подано матеріали науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Освітні інновації у закладах вищої медичної освіти» (27 листопада 2023 року — 28 січня 2024 року). Мета науково-педагогічного підвищення кваліфікації — сприяння засвоєнню та удосконаленню практичних умінь і навичок з інноваційних технологій, форм, методів, засобів навчання та застосування інноваційних технологій реалізації змісту навчання.

УДК 618.5-089.888.61-085.33

однаковими сценаріями, забезпечуючи послідовність навчального процесу. Це особливо корисно в сфері охорони здоров'я, де стандартизовані практики є вирішальними.

Підготовка до викликів реального світу: створюючи учням реалістичні виклики за допомогою моделювання, викладачі краще готують їх до складнощів і невизначеностей, з якими вони можуть зіткнутися у своїй професійній кар'єрі. Ця практична підготовка сприяє підвищенню впевненості та компетентності.

Підбиваючи підсумок, можна сказати, що інтеграція симуляційного навчання в освіту є потужним педагогічним підходом, який не тільки підвищує рівень знань здобувачів освіти, а й розвиває практичні навички, критичне мислення та командну роботу, необхідні для успіху в різних професійних умовах.

Література

1. Custers E. J. F. M., Cate O. The History of Medical Education in Europe and the United States, With Respect to Time and Proficiency. *Academic Medicine*. 2018. Vol. 93. P. 49–54. URL: <https://doi.org/10.1097/acm.0000000000002079>.

2. Arandjelovic A., Arandjelovic K., Dwyer K., & Shaw C. COVID-19: Considerations for Medical Education during a Pandemic. *MedEdPublish*. 2020. Vol. 9 (1). P. 87. URL: DOI: 10.15694/mep.2020.000087.1.

3. Ayaz O., Ismail F. W. Healthcare Simulation: A Key to the Future of Medical Education — A Review. *Advances in Medical Education and Practice*. 2022. Vol. 13. P. 301–308. URL: <https://doi.org/10.2147/amep.s353772>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ

Каштальян М. А.

д. мед. н., професор, завідувач кафедри загальної,
дитячої та військової хірургії з курсом урології

Білаш О. В.

асистент кафедри загальної, дитячої та військової хірургії
з курсом урології

Одеський національний медичний університет

Протягом останніх чотирьох років, у зв'язку з пандемією та військовою, навчання у Одеському національному медичному університеті

проводиться у дистанційному та змішаному форматах. Активне використання різноманітних цифрових платформ надає безліч можливостей для отримання та поширення інформації, що має значний вплив на розвиток освіти і науки. Інформаційні технології мають безліч переваг, проте якщо аналізувати цю ситуацію з іншого боку, існує і велика кількість недоліків, що пов'язані зі зростанням кількості користувачів інформацією. Це сприяє збільшенню частоти використання та запозичення цієї інформації здобувачами освіти або навіть науковцями неетичним шляхом [1, с. 2].

Питання академічної доброчесності регламентується низкою нормативно-правових актів державного та локального характеру. Це закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», Статут Одеського національного медичного університету (далі — Університет, ОНМедУ), Положення про організацію освітнього процесу здобувачами вищої освіти ОНМедУ, Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, Кодекс академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету [2, с. 2].

Згідно з Законом України «Про освіту», стаття 42, академічна доброчесність — «це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень» [3].

Академічна доброчесність є сукупною частиною забезпечення якості освіти. Дотримання академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної наукової діяльності [4].

За даними Карпенко М. [5, с. 11], основними формами академічної недоброчесності, які трапляються у середовищі здобувачів освіти, є переписування тексту з джерела власними словами без посилань на

джерело (49 %); завантаження робіт з безкоштовних сайтів рефератів та використання їх як власних (37 %); використання чужих текстів (повне або часткове) без вказівки на авторство (31 %); копіювання чужих текстів зі зміною порядку слів у реченні без посилання на джерело (28 %); використання чужих текстів дослівно з посиланням на інше джерело (26 %).

За даними Рижко О. М. [6, с. 2], об'єктивними причинами плагіату є абсолютний доступ до інформації в Інтернеті; закритість і збідненість вітчизняного інтелектуального поля; недостатня поширеність правової культури; нестача часу, зумовлена завищеними вимогами при відсутності належних умов; слабкий в теоретичному сенсі рівень підготовки науковця та інертність наукового життя; толерування плагіату; «виготовлення» наукового дослідження на замовлення, корупція, фінансові причини. До суб'єктивних причин плагіату належать несформованість критичного мислення; брак креативності; низький інтелектуальний рівень; прагнення статусу без наявності задатків; брак совісті й відповідальності; ігнорування морально-етичних приписів; «усі так роблять»; викривлене ціннісне сприйняття світу; неповага до праці іншого. Причинами студентського плагіату Стеченко О. В. [7] називає також необхідність виконання значного обсягу письмових робіт (57 %); застарілість змісту та методів навчання, відсутність розуміння мети та необхідності написання письмових робіт (36 %); повторюваність та неактуальність тем письмових робіт з року в рік (30 %); відсутність практичного застосування результатів (30 %); звичка використовувати плагіат, сформована у середній школі (17 %).

За даними анкетування з академічної доброчесності для здобувачів вищої освіти ОНМедУ: знайомі з поняттям академічна доброчесність 87 % опитаних здобувачів; знайомі з поняттям плагіат 100 % здобувачів; знають основні правила цитування наукової інформації 71 % здобувачів; 91 % опитаних здобувачів вдаються до підказок товаришів, 9 % списують; 83 % опитаних розуміє наслідки порушення академічної порядності; 50 % вважають що недоброчесність може негативно впливати на освоєння професії; 83 % не отримували будь-якого покарання за недоброчесні дії [8].

Здобувачі освіти у разі порушення академічної доброчесності можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне оцінювання у форматі контрольної роботи, іспиту, заліку тощо; відрахування із закладу освіти (не стосується середньої освіти);

позбавлення академічної стипендії; позбавлення пільг, наданих закладом освіти, що стосуються оплати навчання [3].

Імплементация принципів академічної доброчесності в освітнє та наукове середовище України є основою забезпечення якості освіти згідно зі світовими академічними стандартами. Зареєстрований до розгляду проєкт Закону України «Про академічну доброчесність» 08.01.2024 р. № 10392, що вказує на актуальність цього питання в Україні, навіть за умови воєнної агресії РФ проти України.

Література

1. Філіпенко Л. В., Думанський О. В., Козак О. В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 19. URL: <http://dx.doi.org/10.5281/zenodo.7966703>.

2. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету (зі змінами). URL: <https://onmedu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/07/Polozhennja-pro-zapobigannja-ta-vijavlennja-akademichnogo-plagiatu-ONMedU.pdf>.

3. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.

4. Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-650 від 23.10.2018 р. URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/124272__124272.

5. Стан і проблеми боротьби з плагіатом в Українській освіті / М. Карпенко. Відділ гуманітарної безпеки. Національний інститут стратегічних досліджень, 2017. С. 11.

6. Рижко О. М. Особливості сприйняття плагіату в середовищі студентської молоді. *Science and Education a New Dimension. Humanities and Social Sciences*. 2016. № IV (15). С. 27–31. URL: <https://seanewdim.com/wp-content/uploads/2021/03/Features-of-perception-of-plagiarism-among-students-youth-Ryzhko-O..pdf>.

7. Стеченко О. В. Проблема академічної чесності в навчальному процесі: досвід Національного медичного університету імені О. О. Богомольця. *Медична освіта*. 2016. № 3. С. 93–98.

8. Анкета з академічної доброчесності (для студентів). URL: <https://onmedu.edu.ua/nauka/antiplagiat/>.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ХІРУРГІЇ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ ТА ВОЄННОГО ЧАСУ Запорожченко Б. С., Качанов В. М. <i>Одеський національний медичний університет</i>	72
ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ ЗМІН У СУЧАСНОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ Зачеславський О. М., Рачок І. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	74
ПИТАННЯ КОМУНІКАЦІЇ В МЕДИЧНИХ КОМАНДАХ: РОЛЬ ЛЮДСЬКОГО ФАКТОРА Йовенко І. О., Гавриченко Д. Г. <i>Одеський національний медичний університет</i>	77
ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАТЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ Караконстантин Д. Ф. <i>Одеський національний медичний університет</i>	80
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ: ПИТАННЯ ТА ЗАВДАННЯ Каштальян М. А., Білаш О. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	82
ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ХІРУРГІЇ ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ ПІД ЧАС ВІЙНИ Квасневський Є. А., Квасневський О. А. <i>Одеський національний медичний університет</i>	86
УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ МОТИВАЦІЇ ПРАЦІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПЕРСОНАЛУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ОСНОВІ НАУКОВО ОБҐРУНТОВАНИХ НОРМ ПРАЦІ Кисільов В. О., Грубник В. В. <i>Одеський національний медичний університет</i>	88